

М.В. Музиченко, канд. екон. наук (*ДБТУ, Харків*)

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ГАЗОВОГО РИНКУ НІДЕРЛАНДІВ

Нідерланди, які перші на континенті розпочали видобуток газу та створили сучасну систему торгівлі природним газом, до кінця поточного року планують припинити видобуток на найбільшому родовищі країни Гронінген. У 2008-2013 роках середньорічний видобуток безпосередньо з цього родовища становив понад 50 млрд кубічних метрів природного газу і спрямовувався не лише на внутрішній ринок, а й постачався до Німеччини, Бельгії, Франції та Італії. З 2013 по 2017 рік загальний обсяг голландського видобутку природного газу скоротився майже вдвічі - з 84,4 млрд кубічних метрів до 44,2 млрд кубічних метрів, що обумовлено цілеспрямованим зменшенням видобутку з родовища Гронінген, викликаним необхідністю зниження локальної сейсмічної активності. У 2020 році річна квота видобутку природного газу на родовищі Гронінген складала всього 12 млрд кубічних метрів [1].

У 2022 році влада Нідерландів скоротила видобуток на родовищі Гронінген до мінімально можливого рівня – 2,8 млрд кубічних метрів [2].

У липні минулого року у Нідерландах була офіційно зареєстрована найвища серед країн Євросоюзу ціна на газ. Вартість кубічного метру газу для голандських домогосподарств склала в середньому 2,76 євро, що перевищило показник червня 2022 року на 22%. Таким чином, ціна на газ в Нідерландах більш ніж вдвічі перевищила середньоєвропейську [3].

Нідерланди, які до недавнього часу були четвертою країною Європи за обсягами імпорту російського скрапленого газу, планують повністю припинити його імпорт з Росії. На даний час згортаються існуючі контракти, укладання нових не розглядається. При цьому мова йде не лише про довгострокові контракти, а і про спотові угоди.

Нідерланди є транзитною країною для поставок газу, отже рішення щодо припинення імпорту російського скрапленого природного газу може мати суттєвий вплив на весь європейський континент [4].

На даний час імпорт російського скрапленого природного газу до Нідерландів складає близько 15% від загального обсягу імпорту СПГ до країни, який становить 24 млрд кубічних метрів.

Нідерландський газовий трейдер GasTerra – одна з перших голандських компаній, хто у 2022 році не погодився з платіжними

вимогами російського «Газпрома» і відмовився сплачувати за газ в російських рублях. Внаслідок припинення «Газпромом» поставок за контрактом з GasTerra після відмови оплати в російських рублях (з 31 травня 2022 року до дати закінчення контракту 31 жовтня 2022 року) до країни не надійшло близько 2 млрд кубічних метрів законтрактowanego газу. Компанія була створена шляхом анбандлінга Nederlandse Gasunie, який було розподілено на трейдера GasTerra та компанію з транспортування газу Gasunie. 50% акцій GasTerra є державною власністю Нідерландів, 25% акцій компанії у власності Royal Dutch Shell, 25% акцій компанії володіє ExxonMobil [5].

Інформаційні джерела:

1. Музиченко М. В. Стратегічна роль розвитку газотранспортної інфраструктури у забезпеченні енергетичної безпеки ЄС. *Вісник Маріупольського державного університету. Сер. : Економіка*. 2020. Вип. 19. С. 84-92. URL: http://visnyk-ekonomics.mdu.in.ua/publ/2020/vipusk_19/muzichenko_m_v/5-1-0-36
2. Нідерланди закриють найбільше родовище газу у Європі. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/10/7/692363/>
3. Nederlandse huishoudens betalen nu hoogste gasprijs in Europa. URL: <https://www.energievergelijk.nl/nieuws/nederlandse-huishoudens-betalen-nu-hoogste-gasprijs-in-europa>
4. Netherlands Plans to End LNG Imports From Russia, Minister Says – Bloomberg. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-04-12/netherlands-plans-to-end-lng-imports-from-russia-minister-says>
5. GasTerra will not go along with Gazprom's payment demands › GasTerra. URL: <https://www.gasterra.nl/en/news/gasterra-will-not-go-along-with-gazproms-payment-demands>

УДК 330.13

Р.М. Остапенко, канд. екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

ОБҐРУНТУВАННЯ МОДЕЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

З організаційно-економічної точки зору, модель розвитку підприємства – це формальний опис набору конкретних ситуацій (життєвого циклу та можливих варіантів розвитку), що охоплюють прогностичний період. Стратегія розвитку підприємства визначається низкою факторів. Слід зазначити, що вибір того чи іншого варіанту